

házban egy É–D tájolású idős ember vázát találtuk. A kutak közül kiemelkedik a 44. sz. objektum. 405 cm mélységben az alján egy korongolt egész edény került elő. A legkésőbbi feltárt objektum minden bizonnyal a terület Ny-i részén található 330. sz. körárkos sír. A sírt kirabolták, de a rablójáratban és annak közelében bronz balta alakú csüngőt, ezüstfibula töredékét, és néhány gyöngyszemet találtunk.

Az objektumokból nagy mennyiségű leletanyag került elő. A kerámia legnagyobb részét korongolt szürke szemcsés kerámia és kézzel formált fazéktöredékek adták, de előfordult téglaszínű korongolt, és római import kerámia is. Fémkereső segítségével a szántott humusból 7 db 3. századi római bronzpénz került elő, valamint egy bronz karperec és több fibula.

Munkatársak: Bíró István, Farkas Zoltán, Füzesi András, Kecskés Anita, Kiss Katalin, Kovács János, László József, Márkus Balázs, Pacsirta Mátyás régésztechnikusok.

ZSOLDOS Á. ATTILA

128. Fertőszentmiklós határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, R, B, Ró, Á, Kk, Kú
2007. márciusban helyszíni szemlét tartottam a település fejlesztésre kijelölt területein.

Malomközi-rét: Az Ikva-patak és az attól Ny-ra húzódó csatorna közötti területen – a 85. sz. főút és a 0321/1 hrsz. dűlőút között – horgásztó és szabadidőközpont létrehozását tervezik. A terület egy része a magas repce és a két nagyobb foltban megjelenő belvíz miatt járhatatlannak bizonyult. A vizsgálható terület szinte egészén került elő leletanyag: D-ről É felé haladva nőtt a leletek intenzitása. A leletanyag nagy részét kitevő őskori (rézkori, bronzkori) edénytöredékek mellett szép számmal került elő Árpád-kori, késő középkori, valamint kora újkori–újkori anyag. Mindezeket túl 2–3 db jellegtelen római kori oldaltöredéket is találtam. A terület É-i részén, az említett csatornán átvezető hídnál egy kisebb bódé áll, mellette egy körülbelül 30×10 m nagyságú területen markolóval egy kisebb, valószínűleg próbatavat hoztak létre. Miután a tavacska szélénél is találtam Árpád-kori cseréptöredékeket, ezért nagyon valószínű, hogy a földmunkák során régészeti értékek semmisültek meg.

Szent István utca–Ifjúság utca–Petőfi utca közötti tömb: A fenti utcák valamint a 1177/3 hrsz. utca által közrezárt területen nagy számban találtam Árpád-kori, késő középkori, valamint kora újkori–újkori cseréptöredékeket. Az előkerült leletanyag a terület folyamatos lakottságát jelzi az Árpád-kortól az újkorig. A telepnyom kiterjedése körben a beépítettség, illetve DK felé a kertészet miatt bizonytalan. Elsősorban Ny-i és D-i irányban – a középkori település feltételezhető centruma felé – várható újabb telepjelenségek előkerülése.

Szeredre-dűlő (Szereti-dűlő): Az Ikva mentén tervezett horgásztó területén azonosított lelőhely Ny-i irányú kiterjedésének megállapítása céljából bejártam a terület

határát képező csatornától Ny-ra fekvő szántóföldeket. Közvetlenül a csatornával szomszédos sávban régészeti lelet nem került elő. ÉNy-i irányban, a 85. sz. főút új nyomsávja felé haladva a magasabb felszínen szórványosan őskori cseréptöredékeket gyűjtöttem. A leletek előkerülésének helye a már régóta ismert Szeredre-dűlő lelőhely területére esik.

TAKÁCS KÁROLY

129. Fonyód, Fehérbézsény (Bézsény-puszta)

(Somogy megye) Kö

Az M7/S-33 lelőhelyen a fonyódi autópálya-mérnökségi telepet ellátó elektromos vezeték árkanak ásása előtt kisebb feltárást végeztünk 2007. július 23–24-én. Ennek során öt újabb középkori objektum került elő. Az objektumok számozása folyamatos. A három gödörreljéből és két gödörből kevés középkori kerámiatöredék, állatcsont és patics került elő. Az árok Ny-i részén nem találtunk újabb objektumokat.

Munkatársak: Ambrus Edit, Balla Krisztián és Nyári Zsolt.

HONTI SZILVIA – NÉMETH PÉTER GERGELY

130. Fonyód, Mező utca

(Somogy megye) Á?

2007. április–május hónapban régészeti felügyeletet folytattunk a 7622/125 hrsz. telken folyó házépítés földmunkáinál. Feltételezéseink szerint a telek része lehetett annak a 10–11. századi temetőnek, amelynek 54 sírját 2001-ben a Sándor u. 26. sz. alatti telken tártunk fel.¹⁶

A beruházás földmunkái és az általunk nyitott 6 kutatóárok alapján megállapíthattuk, hogy a telken az 1960-as évektől kezdve sorozatosan földmunkavégzés folyt, ami a feltételezhetően itt is megtalálható temető sírjait megsemmisítette. A telken kívül eső É-i partfalban még megfigyelhetők voltak a 80–100 cm mélységig lenyúló és a domb K-i szélé felé tartó sírfoltok. A ház helyének kialakításakor szórványosan előkerültek az egykori temető sírjaihoz tartozó csontok is. Végső soron a nagy kiterjedésű 10–11. századi temető Mező utcába eső sírjai mára megsemmisültek és nem kutathatók.

MAGYAR KÁLMÁN

131. Fonyód, Mérnöki-telep

(Somogy megye) B, Á

Az M7 autópálya fonyódi üzemmérnökségére egymás mellett vezető, szennyvíz- és gázvezetékek nyomvonalára régészeti lelőhelyet érintett, ezért tartottunk régészeti szakfelügyeletet a földmunkák során. A vezeték végpontját jelentő üzemmérnökség telephelyén 2004-ben

¹⁶ Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2001. Budapest, 2003. 164.

folyt régészeti ásatás, amely során Fonyód, Vasúti-dűlő 2. (Mérnöki telep, M7/S-34) lelőhelyen több régészeti korszak (rézkor, bronzkor, római kor, Árpád-kor) objektumai kerültek elő. A vezetéktől érintett területtől északra 2005-ben bronzkori településrészletet tártak fel.

2007. november 5-én objektumokat találtunk a gázvezeték árkában, majd november 8-ig 8 objektumot találtunk: 4 bronzkori objektumot figyeltünk meg a terület É-i részén. Ezek kapcsolatban lehetnek a vezetéktől É-ra talált bronzkori teleppel. A terület középső harmadában két Árpád-kori gödröt, a D-i részén egy Árpád-kori külső kemencét találtunk. Ezek az S-34 lelőhelyen feltárt Árpád-kori objektumokkal lehetnek kapcsolatban. A szennyvízvezeték árkában november 16-án találtunk egy bronzkori objektumot.

Munkatársak: Cserép Tamás, Balla Krisztián technikusok.

MOLNÁR ISTVÁN

132. Gárdony határa

(Fejér megye) B, Kö

A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társuláshoz tartozó településeken 2007 tavaszán végeztünk terepbejárást a tervezett felszíni vízrendezéshez készítendő kulturális örökségvédelmi hatástanulmány részeként.

Deák utca–Szemere utca: A Deák utca páros oldalához kapcsolódó Szemere utcai telkeken és a Szemere utca túlsó, páratlan házszámú telkeiben bizonyos szántott, illetve vetett veteményeseiben tudtunk csak vizsgálni. Megfigyeltünk egy lelőhelyet, amely őskori (bronzkori), illetve késő középkori telepmaradványokra utal. A lelőhely ÉNy-i megfigyelhető része a Deák Ferenc utca 36. (Hrsz.: 2223/4). Valószínűleg a lelőhelyhez tartozik, de fedettsége miatt egyelőre bizonyíthatatlan: a Deák utca 28–34. sz. telkek (Hrsz.: 2234/6, 2232/7, 2230/5, 2227/3); a 28. és 30. sz. mögött, már a Szemere utcában lévő veteményes parcellák (Hrsz.: 2234/8, 2232/9); a 2234/8-al szemközti telek (Hrsz.: 2234/10); a Kossuth u. 41. sz. ház hátsó kertje és az annak folytatásában lévő Szemere utcai telkek (Hrsz.: 2239/8–10); továbbá a 2237/11–13 hrsz. telkek.

A lelőhely minden bizonnyal az említett telkeken túl is terjed, teljes kiterjedése a környező beépítettség, fedettség miatt nem volt megállapítható.

Templom melletti dűlő: A terület az egykori Nádas-tóba torkolló vízfolyás K-i oldalán emelkedő magaslaton fekszik a Temető melletti dűlőben, Dinnyés DNy-i szélén. A Ny-i oldalon a D-i utolsó parcellák szántottak (Hrsz.: 040/84, 91), itt középkori településre utaló kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. A lelőhely a telkek végében futó földút és a vízfolyás közötti szántásban is megfigyelhető volt, egészen a temető mögötti sarokban is, ahol már római kori töredékek is voltak. A lelőhelyet D-en csak a gázvezeték nyomvonaláig jártuk be, de minden bizonnyal a vízfolyás mentén hosszan folytatódik tovább. A temető szélén lévő sáv gázos volt, de itt is láttunk leleteket. A lelőhely jelenlegi ismereteink szerint

a következő telkeket érinti a belterületen: 8437–8444, 8428, 040/57–58, 65–66, 75–76, 83–84, 91, külterületen: 039/49. A lelőhely kiterjedhet egészen a Kossuth utcáig K-i irányban, valamint D felé a Temető melletti dűlő többi részén is.

SOMOGYI KRISZTINA

133. Gávavencsellő, Lónyai-csatorna

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) N, A, H

2007. március 9-én helyszíni szemlét végeztünk Gáva határában. A Lónyai-csatorna torkolati műtárgyának építése kapcsán 2006 augusztusában megbolygatták a lelőhelyet. Akkor a múzeum a további munkavégzést leállította. Most megállapítottuk, hogy a földkitermelés valóban leállt, viszont egy adag kitermelt földet elszállítottak. Mivel a humuszban, a kiszedett résztől É-ra és Ny-ra három ponton 5. századi fibulát, avar szíjvéget, honfoglaló veretet találtunk, feltétlenül szükséges a terület további ellenőrzése. Ugyanakkor elképzelhető az is, hogy a régi gát építéskor esetleg bolygatták a lelőhelyet is, ha a gát környezetéből feltölték arra a földet.

ALMÁSSY KATALIN – BO CZ PÉTER – BACSKAI ISTVÁN

134. Göd-Bócsaújtelep, késő római erőd

(Pest megye) Ró

A Göd közigazgatási területéhez tartozó Bócsaújtelep belterületén, a Balassi B. u. 3 sz. ház kertjében (Hrsz.: 6408) 2007. július 30. és augusztus 10. között folytattuk az alaprajzi kitűzés stádiumában megakadt késő római erődépítkezés feltárását. A nyolcadik ásatási évadban a tavaly abbamaradt munkálatokhoz kapcsolódva az erőd É-i falvonulatának K-i végén feltételezhető torony megtalálását, és amennyiben lehetséges, régészeti kutatását tűztem ki célul. A kert Ny-i végében két kutatóárokkal átmetsztük az erőd fal alapozási síkjába rakott párhuzamos kősorokat, bár az udvaron álló öreg eperfa sűrű gyökérzete nem tette lehetővé mindenhol a feltárásukat. Az utcafronti kerítés vonalától 34 m távolságban kitűzött harmadik árokban előkerült a keresett kerek torony körívének egy szakasza. Ez alapján már ki lehetett tűzni azt a két nagyméretű szelvényből álló rendszert, amellyel a toronynak megközelítőleg kétharmadát sikerült feltárunk. Az ásatás eredményei az alábbiakban foglalhatók össze.

A kitűzött É-i falvonulat K-i végén elhelyezkedő harmadik feltárt torony is az alaprajzi kitűzés stádiumában maradt.

A kerek alaprajzú toronyba csak Ny felől csatlakoznak be az erőd fal alapozási síkjába lerakott párhuzamos kősorok, K felé azonban ilyen kősorok már nem ágaznak ki belőle.

E torony esetében is megfogható a kétperiódusú, pontosabban kétszeres kitűzés. A 46. sz. szelvénybe eső körív egy szakaszán a korábbi kitűzés kősorától 20–30 cm-rel a torony belseje felé, más technikával a